

Elena-Maria ȘORBAN

... più o meno, „La Rappresentazione do Anima et di Corpo”

Anul Domnului 1600, la Roma, istoria muzicii consemnează prima lucrare, clasificată ulterior ca oratoriu, a compozitorului Emilio de' Cavalieri, pe libret de Agostino Manni. Controversele nu s-au încheiat: operă sau oratoriu? Nu credeam s-apuc a o vedea vreodată – deși, ca „reprezentare”, era normal să fie pusă în scenă. Chiar pe plan mondial, operele baroce sunt delicatase rare... Iată însă că pe internet apare, totuși, o versiune italiană pe dvd, așa că va fi posibilă și comparația...

Festivalul de Muzică Veche de la Miercurea Ciuc – ediția 2008 – promitea așadar, o atracție deosebită. Regizor și coregraf, Mary Collins mă entuziasmase cu spectacolul său inspirat din *Codex Caioni*, cel mai important manuscris muzical baroc transilvan, spectacol pe care îl văzusem la Sibiu și la Cluj. Am aflat că acesta fusese prezentat la Miercurea Ciuc mult anterior – astfel încât am dedus că realizatoarea intenționează aici un atelier și că, probabil, vom avea ocazia să vedem versiuni mai coerente, și pentru *Rappresentazione*.

Pentru cei mai mulți, impactul inițial negativ venea de la partiturile ținute în mâini de cântăreți – fiind puțin probabil să se gândească cineva că pe vremea aceea se cânta din note, și pe scenă, fiindcă muzica era atât de recentă și de trecătoare, că nu mai apuca să fie însușită pe de rost – doar că aspectul era diferit. Dar să fim optimiști și să apreciem calitatea autentică a vocilor, dicția bună, depășirea dificultății asumate: aceea de a aborda un stil muzical neobișnuit pentru muzicienii noștri. Soluția care rămâne este, evident, rodarea spectacolului – pentru că, să zicem, 66% din cât s-a făcut în acest stadiu, arată că investiția de talent și efort merită să fie desăvârșită.

Foto: Adám Gyula

În stânga: Mary COLLINS. Scenă din *Corpo et Anima*

Oricum, nu e ușor să convingi astăzi, cu un subiect alegoric-moralizator, purtător al unui mesaj încadrat în ideologia contrareformei catolice: supremația sufletului veșnic față de vremelnicia corpului, disputa lor fiind agrementată de alte personaje, ca Intellectul, Timpul. Numai valoarea estetică ferm exprimată poate surmonta acest conținut, perceptibil azi ca anacronic. Potențialul există – pentru a-l evalua, voi porni din exterior. Costumele: bogate, aproape corecte (ochelarii protagonistului ar rămâne să fie aduși în stilul epocii). Decoruri: fără, ceea ce se justifică prin genul spectacolului, aș fi dorit însă, niște efecte care să sporească componenta vizuală a fundalurilor, fără a altera puritatea stilistică. Dansurile: mărturisind că aici, cultura mea nu este la nivelul necesar, îndrăznesc să afirm că au fost elocvente prin tipologie, eleganță, dinamism, integrare în spectacol. Actoricește: mai este de câștigat dezinvoltură. Muzical: dirijorul englez Adrian Butterfield, cunoscut ca autoritate în materie, și-a asumat conștient compromisuri care ies din stil, pentru sporirea eficienței tehnice; rămâne de văzut dacă, pe măsura rodării spectacolului, acestea vor fi eliminate; cântăreții și ansamblul instrumental din București, *Canticum Novum*, respectiv *Collegio Stravagante* – pentru a căror pregătire muzicală bazele au fost puse de violoniștii Mihail Ghiga și Florin Ionescu, precum și de clavecinista Irina Năstase –, au transmis mai ales intuitiv, caracterele stilistice ale partiturii.

A meritat? Dacă se va putea face și restul de 33% și dacă spectacolul va ajunge acolo unde poate fi cel mai util – la publicul din universitățile noastre muzicale și teatrale –, sau chiar în lumea mare, atunci da, a meritat!

Câteva consemnări despre Festivalul de muzică veche din Miercurea Ciuc. Organizatorii nu au neglijat nici teatrul: spectacolele „teatrului de stradă” *Budapesti Utcaszínház* au arătat că inventivitatea se poate manifesta plener și cu respectarea completă a tradițiilor, prin savuroase versiuni la *Mateiaș Gâscarul* și *Jupânul Pathelin*. Și o atenționare: la Miercurea Ciuc au fost inițiate, din acest an, cursuri de muzică veche și de dansuri de epocă, de mare clasă, benefice inclusiv actorilor!

Foto: Ádám Gyula

